

Idänkynsimö

Finndraba
Draba cinerea

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantunut (VU)

Uhanalainen (LSA 1066/2023)

Rauhoitettu (LSA 1066/2023)

EU:n lajikoodi: 1957

Luontodirektiivin laji (liitteet II ja IV)

BOR suojelutaso epäsuotuisa huono, heikenevä

Luonnehdinta

Idänkynsimö on monivuotinen, 15–30 cm korkea ruoho, joka on tiheän tähtikarvoituksen vuoksi harmaanvihreä. Ruusukelehdet ovat suikeat ja ehytlaitaiset tai niukkaham-paiset. Tavallisesti haarattomassa varressa on 2–4 hammas-laitaista varsilehteä. Pienet, vaatimattomat kukat ovat kel-lanvalkeat. Laji lisääntyy tehokkaasti siemenistä. Idänkyn-simö muistuttaa isokynsimöä (*Draba glabella*). Isokynsimöllä on pitkät, kierteiset lidut, kun taas idänkynsi-mön lidut ovat lyhyehköt, pulleat ja suorat.

Elinympäristö ja levinneisyys

Neidonkenkä on valtaosin kalkkiseutujen vanhojen, Idän-kynsimö on kalkinvaatijakasvi. Se kasvaa rotkolaaksojen sekä jokien ja järvien kalkkipitoisten rantakallioiden vähä-humuksisilla paahdeseinämillä ja raoissa. Joitakin kasvu-paikkoja on kallionaluksien rapautumissoraikoilla ja tulvan yläpuolisilla joenrantojen hiekkapengermillä. Euroopan unionin alueella idänkynsimöä kasvaa vain Suomessa, ja täälläkin vain itärajan tuntumassa Kuusamossa.

Nykytila ja uhkatekijät

Idänkynsimö on aina ollut Suomessa harvinainen. Suurin osa lajin kasvupaikoista on luonnontilaisia ja suojeltuja. Kaikki suojelualueiden ulkopuoliset esiintymät sijoittuvat metsälain erityisen tärkeisiin elinympäristöihin. Melko ah-taiden kasvupaikkavaatimusten vuoksi sen populaatiot ovat kuitenkin pieniä ja vuotuiset vaihtelut suuria. Idänkynsimö on siksi altis satunnaistekijöille. Lajia uhkaavat kasvupaik-kojen kuivumisen ja muiden lajien kilpailun lisäksi myös laiton keräily ja kaivostoiminta.

Hoitosuositukset

Kasvupaikoilla ei ole nykyisellään erityisiä hoitotarpeita. Idänkynsimön biologiaa ja ekologiaa vaatimuksia tulee sel-vittää ennen kuin yksityiskohtaisia hoitosuosituksia voidaan antaa.

Lähteet

- Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T. & Uotila, P. (toim.). 1998. Ret-keilykasvio. 4. uudistettu painos. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo, Helsinki. 656 s.
- Ilmonen, J., Ryttyäri, T. & Alanen, A. (toim.). 2001. Luontodirektiivin kasvit ja selkärangattomat eläimet – Suomen Natura 2000 -ehdotuksen luon-nontieteellinen arviointi. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Suomen ympäristö 510. 177 s.
- Jäkäläniemi, A. 2012. Idänkynsimö – finndraba. Teoksessa: Ryttyäri, T., Kalliovirta, M. & Lampinen, R. (toim.). Suomen uhanalaiset kasvit. S. 150–151. Tammi, Helsinki.
- Kalliovirta, M. 2017. Idänkynsimö (*Draba cinerea* Adams). Teoksessa: Nie-minen, M. & Ahola, A. (toim.). Euroopan unionin luontodirektiivin liit-teän IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. S. 197–199. Suomen ympäristö 1/2017.

Kuva: Jouko Rikkinen, CC-BY-NC-4.0